

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบสำรวจ (survey research) เพื่อศึกษา “ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตในการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน ในนิคมอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ” ผู้วิจัยมีกระบวนการในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ประชากร

ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้ปฏิบัติงานในนิคมอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ 2 แห่ง คือ นิคมอุตสาหกรรมบางพลี และนิคมอุตสาหกรรมบางปู จำนวนรวม 93,900 คน จากสถานประกอบการจำนวน 497 แห่ง จำแนกเป็นผู้ปฏิบัติงานในนิคมอุตสาหกรรมบางปู 68,300 คน (ส่วนงานกำกับการประกอบกิจการ นิคมอุตสาหกรรมบางปู ณ ตุลาคม 2553) และนิคมอุตสาหกรรมบางพลี 25,600 คน (ส่วนงานกำกับการประกอบกิจการ นิคมอุตสาหกรรมบางพลี ณ ตุลาคม 2553)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้ปฏิบัติงานในนิคมอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 400 คน ซึ่งขนาดของกลุ่มตัวอย่างกำหนดจากตารางของทาโร ยามาเน่ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2544, หน้า 115) ซึ่งประชากรจำนวน 100,000 คน ที่ความเชื่อมั่น 95 % จะได้กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 398 คน จากนั้นผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างให้กับจำนวนผู้ปฏิบัติงานที่มีอยู่ในสถานประกอบการ 3 ขนาด ในนิคมอุตสาหกรรมทั้ง 2 แห่ง ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

นิคมอุตสาหกรรม	ประชากร(คน)			กลุ่มตัวอย่าง (คน)		
	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
บางปู (68,300)	9,670	23,116	35,514	41	98	151
บางพลี (25,600)	3,854	7,840	13,906	17	34	59
รวม	13,524	30,956	49,420	58	132	210
รวมทั้งสิ้น	93,900			400		

ที่มา : ส่วนงานกำกับกรประกอบกิจการ นิคมอุตสาหกรรมบางปู (2553) และส่วนงานกำกับกรประกอบกิจการ นิคมอุตสาหกรรมบางพลี (2553)

หมายเหตุ : แบ่งเกณฑ์ของสถานประกอบการตามจำนวนคนงานและเงินทุนในนิคมอุตสาหกรรมตามเกณฑ์ของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (2542)

- สถานประกอบการขนาดเล็ก มีผู้ปฏิบัติงาน ไม่เกิน 50 คนหรือเงินทุนไม่เกิน 50 ล้านบาท มี 13,524 คน
- สถานประกอบการขนาดกลาง มีผู้ปฏิบัติงาน เกิน 50 คน แต่ไม่เกิน 200 คน เงินทุนมากกว่า 50 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 200 ล้านบาท มี 30,956 คน
- สถานประกอบการขนาดใหญ่ มีผู้ปฏิบัติงาน มากกว่า 200 คนเงินทุนมากกว่า 200 ล้านบาท มี 49,420 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เรื่อง “ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน ในนิคมอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ”

1. การสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้น โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตการทำงาน

1.2 นำแนวคิด และทฤษฎี ที่ศึกษามาเป็นกรอบในการสร้างข้อคำถามต่างๆ ในแบบสอบถาม ให้ครอบคลุมตัวแปรและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ประธานกรรมการ และกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่อง

1.4 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ทำการแก้ไขปรับปรุงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้แก่ 1) นางสาวพรศิริ กองนวล ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี 2) นายวิวัฒน์ สัมมาชีวะวัฒน์ ผู้อำนวยการสำนักงานนิคมอุตสาหกรรมบางปู และ 3) นายศรณพงษ์ ชูอาตม์ ผู้อำนวยการสำนักงานนิคมอุตสาหกรรมบางพลี พิจารณาความถูกต้องเหมาะสม ความตรง (validity) และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (relevance) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ซึ่งถือว่าข้อความตรงตามประเด็นของเนื้อหา

1.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (try-out) กับพนักงานที่ปฏิบัติงานในนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี ซึ่งมีใช้กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย จำนวน 30 คน จากนั้นนำมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach's method) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

1.6 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงอีกครั้งหนึ่งก่อนนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. เนื้อหาของแบบสอบถาม

แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างเป็นคำถามแบบเลือกตอบ (check lists) จำนวน 7 ข้อ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน รายได้ต่อเดือน ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานประกอบการที่ปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตในการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการที่เพียงพอและยุติธรรม 2) ด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ 3) ด้านโอกาสในการพัฒนาความสามารถ 4) ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน 5) ด้านการบูรณาการทางสังคมหรือการทำงานร่วมกัน 6) ด้านประชาธิปไตยภายในองค์กร 7) ด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว

แบบสอบถามส่วนนี้ผู้วิจัยสร้างให้เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's scale) โดยกำหนดคะแนนที่เกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตในการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน ไว้ดังนี้

5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตในการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน ในนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งผู้วิจัยสร้างเป็นคำถามแบบปลายเปิด จำนวน 7 ข้อ เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นได้โดยเสรี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี เพื่อขอความร่วมมือจากสถานประกอบการเก็บข้อมูลพนักงานในนิคมอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาตามวันเวลาที่นัดหมายและเก็บคืนด้วยตนเอง
3. นำแบบสอบถามที่ได้มาทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences : SPSS) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยทางด้านลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน รายได้ต่อเดือน ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานประกอบการที่ปฏิบัติงาน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในนิคมอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ

2.1 การวิจัยนี้วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตในการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน ในนิคมอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.) จากนั้นนำมาแปลผลเป็นระดับความคิดเห็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน ดังนี้

4.51 – 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด
3.51 – 4.50	เห็นด้วยมาก
2.51 – 3.50	เห็นด้วยปานกลาง
1.51 – 2.50	เห็นด้วยน้อย
1.00 – 1.50	เห็นด้วยน้อยที่สุด

2.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในนิคมอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานตามตัวแปรเพศใช้ t – test (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 102) ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบตามตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน รายได้ต่อเดือน ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานประกอบการที่ปฏิบัติงาน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA : F-test) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 113) และหากพบความแตกต่างก็ทำการทดสอบต่อไปโดยใช้การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (post hoc comparison) โดยวิธีการของ Scheffe

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นคำถามแบบปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จากนั้นนำคำตอบมาจัดหมวดหมู่ให้เป็นประเด็นสำคัญ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยแล้วเจงนับความถี่ของแต่ละประเด็น ก่อนนำมาเสนอโดยเรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- ร้อยละ (percentage) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 105)

$$\text{สูตร} \quad P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

n แทน จำนวนผู้ปฏิบัติงานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ค่าเฉลี่ย (mean) จากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 105)

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

n แทน จำนวนผู้ปฏิบัติงานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.) จากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 106 - 108)

$$\text{สูตร } \text{S.D.} = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

n แทน จำนวนผู้ปฏิบัติงานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

$\sum X$ แทน ผลรวม

4. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน t-test (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 112)

$$\text{สูตร } t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n\sum D^2 - (\sum D)^2}{(n-1)}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤต เพื่อทราบ

ความมีนัยสำคัญ

D แทน ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน

n แทน จำนวนผู้ปฏิบัติงานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

5. สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA)

(สุวริย์ ศิริโกลากริมย์, 2546, หน้า 209)

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}, \quad df_1 = k - 1, \quad df_2 = n - k$$

- เมื่อ F แทน ค่าสถิติที่ทดสอบ
 MS_B แทน ค่าเฉลี่ยกำลังสองระหว่างกลุ่ม
 MS_w แทน ค่าเฉลี่ยกำลังสองภายในกลุ่ม
 df แทน ชั้นแห่งความอิสระ
 n แทน จำนวนผู้ปฏิบัติงานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง